

Nog steeds geweld in Cabinda

Afwisselend heet Cabinda het Koewit van Afrika of de laatste vergeten Afrikaanse oorlog. Terwijl in de rest van Angola vrede heerst, blijft het in de noordelijke enclave onrustig. In mei en juli waren er gevechten tussen leger en opstandelingen en er zou een groot regeringsoffensief in de maak zijn. Ondertussen gaat de oliewinning door. In juli meldde ChevronTexaco een grote vondst voor de kust, een veld dat 38.000 vaten per dag zal leveren.

De leider van het Front voor de Bevrijding van de Enclave Cabinda (FLEC), Antonio Bento Bembe, werd 24 juli op verzoek van de FBI in Den Haag gearresteerd, meldden Portugese bronnen. Hij wordt beschuldigd van betrokkenheid bij de ontvoering van een Amerikaanse oliemedewerker, Brent Swann, vijftien jaar geleden. Portugese advocaten proberen zijn uitlevering aan de Verenigde Staten tegen te houden. Op FLEC-gezinde websites wordt naar hartelust gespeculeerd over Angolese betrokkenheid bij de arrestatie. Er zijn momenteel zo'n 30.000 Angolese soldaten in Cabinda gestationeerd ter bestrijding van de guerrilla's, grotendeels verenigd in het FLEC. Hun aantal ligt tussen 600 en 2000. Het FLEC wilde eerst volledige onafhankelijkheid voor Cabinda, maar strijdt nu vooral meer geld voor de provincie. Het geweld heeft ruim 25.000 mensen binnen Cabinda van huis verdreven. Nog eens ruim 4700 zijn gevlucht naar de buurlanden, vooral naar de Democratische Republiek Congo. Erg veel animo om terug te gaan is er niet. In augustus 2005 keerden welgeteld 52 mensen terug; de eerste groep in ruim twee jaar. Vreemd is dat niet: de infrastructuur is weg, er zijn op grote schaal landmijnen gebruikt en de 300.000 inwoners vinden een armetierig bestaan in de land- en bosbouw. Bovendien is het Angolese leger berucht om zijn gewelddadige optreden. Mensenrechtenorganisaties melden moorden, verdwijningen en verkrachtingen; misdaden waartegen niemand optreedt. De guerrilla's gaan wat dat betreft evenmin vrijuit. Olie is de hoofdoorzaak van deze voortdurende *low-intensity* oorlog. Het werd in 1966 voor de kust van Cabinda ontdekt en wordt sindsdien vooral geëxploiteerd door Amerikaanse en Franse bedrijven, tegenwoordig onder straffe leiding van het Angolese staatsbedrijf Sonangol. Het aandeel van Cabinda in de dagelijkse productie van ongeveer een miljoen vaten is minimaal zestig procent. Voor deze enorme bijdrage, ongeveer vier miljard dollar per jaar, ontvangt de provincie van de centrale regering in Luanda een zogenaamde bonus van slechts 35 miljoen dollar. Onbekend is hoeveel geld van de reguliere staatsbegroting precies voor Cabinda is gereserveerd. Een officieel persbericht van 2 juni 2004 repte van een plan om heel Cabinda te ontwikkelen – voor 370 miljoen dollar. (Bram Posthumus)